

אני ישנה ולבי ער

סיפר הרבי הרי"ץ:

קודם שנולד הבעל שם טוב היו גזירות קשות על ישראל, כמו גזירות ת"ח ות"ט של צורר היהודים חמלניצקי וחילותיו - חיות הטרף האוקראיניות ימ"ש"א. מצב בני ישראל היה רע מאוד הן בנפשם והן בפרנסתם. הפריצים התעללו בהם, והכמרים העלילו עליהם עלילות שוא. לא יצאה שנה שלא סבלו ישראל מעלילות כאלו, בגופם נפשם ומאודם.

היו פריצים שהחכירו ליהודים קרעטשמעס [בתי אכסניה] על אם הדרך או בעיר, ואם לא היה ביד היהודי החוכר לשלם דמי החכירה בזמנם, נהג בו הפריץ כאילו הוא קניינו ועשה לו נגישות שונות.

אם היתה שנה שלא היה פדיון כלל, ולא היה להחוכר במה לשלם דמי החכירה - אז חיי האיש ומשפחתו היו תלויים מנגד, וישבו כולם במסגר בעומק האדמה עד ששישגו אמצעים לסלק עבורם את החובות.

מצב בני ישראל בגשמיות ירד פלאים, והמצב הגשמי פעל על מצבם הרוחני עד כדי שהיו בתרדמה ובעלפון. מן השמים ראו שצריכה לרדת נשמה גבוהה על מנת לעורר ולרומם את בני ישראל בגשמיות

וברוחניות.

וכמו שאנו רואים שאם צריך לעורר איש מתעלף מעלפונו, התרופה הבדוקה היא לקרוא אותו בשמו ומזה מתעורר, כמו כן כדי לעורר את בני ישראל מעלפונם ומתרדמתם הורידו לזה העולם את נשמת מורנו הבעל שם טוב - שנקרא 'ישראל', על שם כלל ישראל - ומזה נתעוררו.

רשימות דברים ג, עמ' ז

מסופר כי בהיות הרבי הצמח צדק פעוט כבן שלוש, ישב על ברכי סבו - אדמו"ר הזקן - והשתעשע עמו. שאלו הסבא: איפה סבא? נגע הנכד בידיו של סבו, ואמר: הנה הסבא! אמר לו אדמו"ר הזקן: לא, אלו הידיים של הסבא. נגע בפניו, ואמר: הנה הסבא! אמר לו אדמו"ר הזקן: לא, אלו הפנים של הסבא. אז הורידו אדמו"ר הזקן מברכיו, ופנה לצאת מן החדר. פתאום קרא לו הילד - סבא! פנה אליו אדמו"ר הזקן ואמר: מה? אמר הילד: אה, זה הוא הסבא!

וכן אמר הבעל שם טוב (ראה 'חכמי ישראל - בעש"ט', מכתב מא):
אני באתי לעולם רק לתקן ולהחיות העצמות היבשות שבכל דבר
יהיה חיות ונשמה.